

Първо заседание

Четвъртък, 26 април 1979 г.

(Открито в 15 ч.)

Председател д-р Владимир Бонев: Другарки и другари народни представители! В залата има необходимия брой народни представители, следователно Народното събрание може да започне своята работа.

Откривам десетата сесия на Седмо Народно събрание.

Другарки и другари народни представители! На 25 декември 1978 г. почина професионалният революционер, изтъкнатият партиен и държавен деец, героят на социалистическия труд, членът на Централния комитет на партията, народният представител от 66-ти Сухиндолски изборителен район, Великотърновски окръг, Петко Георгиев Кунин.

На 17 февруари т. г. почина секретарят на Централния комитет на Димитровския комунистически младежки съюз, народният представител от 197-ми Асеновградски изборителен район, Пловдивски окръг, Вълко Георгиев Ковачев.

Със смъртта на Петко Кунин и Вълко Ковачев Народното събрание, Българската комунистическа партия, Комсомолът и целият български народ изгубиха възторжени борци за победата и за изграждането на социализма в нашата страна.

Предлагам с едноминутно мълчание да почетем тяхната светла памет.

(Всички стават да почетат паметта на починалите)

Другарки и другари народни представители! Предлагам на настоящата сесия да бъдат разгледани следните въпроси:

1. Доклад от Комисията по проверка на изборите за произведени частични избори за народни представители.

2. Законопроект за утвърждаване на нормативните укази, издадени от Държавния съвет на Народна република България за времето от 2 декември 1978 г. до 2 април 1979 г.

3. Предложение от председателя на Народното събрание за приемане план за работата на Народното събрание през 1979 г.

4. Законопроект за единния кадастър на Народна република България.

5. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за наемните отношения.

6. Законопроект за изменение на закони и укази, отнасящи се до дейността на народните съвети.

7. Законопроект за закриване на Министерството на земеделието и хранителната промишленост и за даване ранг на министерство на Националния аграрно-промишлен съюз.

8. Предложение от председателя на Министерския съвет за промени в състава на Министерския съвет.

9. Предложение от ръководствата на парламентарните групи на Българската комунистическа партия и Българския земеделски народен съюз за промени в състава на някои постоянни комисии на Народното събрание.

10. Предложение от ръководствата на парламентарните групи на Българската комунистическа партия и Българския земеделски народен съюз за промяна в състава на Върховния съд на Народна република България.

11. Реч на първия секретар на Централния комитет на Българската комунистическа партия и председател на Държавния съвет на Народна република България д-р. Тодор Живков за вътрешната и външната политика на Народна република България.

Желае ли някой от народните представители да направи предложение по проекта за дневен ред на сесията? — Няма желаещи.

Пристъпваме към гласуване.

Моля народните представители, които са съгласни с така предложения дневен ред, да гласуват. — Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма. Дневният ред се приема единодушно.

Преминаваме към разглеждане на точка първа от дневния ред:

Доклад от Комисията по проверка на изборите за произведени частични избори за народни представители.

Има думата народният представител Вера Стайкинова, член на комисията.

Вера Стайкинова: Другарки и другари народни представители! Държавният съвет на Народна република България с указ № 102 от 25 януари 1979 г. и указ № 196 от 15 февруари 1979 г. насрочи на 25 март 1979 г. частични избори за народни представители в 382-ри Шуменски избирателен район

и в 66-ти Сухиндолски изби­рателен район, Великотърновски окръг.

За кандидати на Оте­чествения фронт бяха предложени Йордан Велев Йорданов и Тодор Илиев Божинов.

Резултатите от изборите са следните:

В 66-ти Сухиндолски изби­рателен район от 17 860 изби­ратели в гласуването са взели участие 17 856. От тях за кан­дидата на Оте­чествения фронт Тодор Илиев Божинов са глас­ували 17 856, или 100 на сто.

В 382-ри Шуменски изби­рателен район от 13 432 избира­тели в гласуването са взели участие 13 432. От тях за кан­дидата на Оте­чествения фронт Йордан Велев Йорданов са глас­ували 13 392, или 99,7 на сто.

Резултатите от двата избора с всички изборни книжа са представени в срок на Централната изби­рателна комисия, която след проверка на материалите установи законността на произведените избори и на основание чл. 38, точка 2 от Изби­рателния закон обяви за избрани кандидатите за народ­ни представители.

Комисията по проверка на изборите на Народното събра­ние на 12 април 1979 г. се занима с въпроса за законосъоб­разността и посочените частични избори. Тя констатира, че указите на Държавния съвет за тяхното насрочване са изда­дени своевременно и са спазени предвидените в Изби­рател­ния закон срокове за регистриране и избирането на канди­дa­тите за народни представители.

В Централната изби­рателна комисия и в Комисията по проверка на изборите не са постъпили оплаквания от граж­дани, от държавни и обществени органи за допуснати зако­нонарушения при провеждането на изборите.

Комисията по проверка на изборите намира, че частич­ните избори в 66-ти Сухиндолски изби­рателен район, Вели­котърновски окръг, и в 382-ри Шуменски изби­рателен район са произведени при най-точно съблюдаване на Конституция­та и на Изби­рателния закон и не съществуват никакви осно­вания за касирането им.

Другарки и другари народни представители! Комисията по проверка на изборите на Народното събрание, като се осно­вава на изложеното в доклада, предлага на Народното съб­рание на основание чл. 74 от Конституцията на Народна ре­публика България да вземе следното

РЕШЕНИЕ

Народното събрание намира, че състоялните се на 25 март 1979 г. частични избори за народни представители в 66-ти Сухиндолски изби­рателен район, Великотърновски окръг, и

в 382-ри Шуменски избирателен район са произведени в пълно съответствие с Конституцията и Избирателния закон и не съществуват основания за касирането им.

Народното събрание признава за редовни пълномощията на избраните народни представители Тодор Илиев Божинов и Йордан Велев Йорданов.

Председател на Комисията по проверка на изборите:

Б. Георгиев

Председател д-р Владимир Бонев: Желает ли някой от народните представители да се изкаже по доклада и по проекторешението, предложено от комисията? — Няма желаещи.

Пристъпваме към гласуване.

Моля народните представители, които са съгласни с доклада и с предложеното проекторешение, да вдигнат ръка. Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Решението се приема единодушно.

Моля новоизбраните народни представители Тодор Илиев Божинов и Йордан Велев Йорданов да подпишат клетвени листове, с което да се смята, че са положили клетва съгласно изискванията на Конституцията.

Преминаваме към разглеждане на точка втора от дневния ред:

Законопроект за утвърждаване на нормативните укази, издадени от Държавния съвет на Народна република България за времето от 2 декември 1978 г. до 2 април 1979 г.

Ръководството на Държавния съвет ни уведоми, че поради приложените мотиви към законопроекта няма да прави доклад.

(Мотивите и текстът на законопроекта — приложение № 1, I)

Има думата докладчикът на Законодателната комисия народният представител Камен Каменов.

Камен Каменов: Другарки и другари народни представители! Законодателната комисия обсъди законопроекта за утвърждаване на нормативните укази, издадени от Държавния съвет на Народна република България за времето от 2 декември 1978 г. до 2 април 1979 г., и предлага на Народното събрание да гласува и приеме законопроекта, както е предложен от Държавния съвет на Народна република България, без изменение.

Председател д-р Владимир Бонев: Желает ли някой от народните представители да се изкаже по законопроекта? — Няма желаещи.

Пристъпваме към гласуване.

Моля народните представители, които са съгласни по принцип с предложения законопроект, да гласуват. Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма. Законопроектът се приема на първо гласуване.

Поради това, че по законопроекта не станаха разисквания и няма предложения за изменения или допълнения, предлагам да преминем към второ гласуване на днешното заседание. Има ли възражения по предложението? — Няма.

Пристъпваме към второ гласуване на законопроекта.

Народните представители, които са съгласни с предложението от Държавния съвет законопроект за утвърждаване на нормативните укази, моля да вдигнат ръка. Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма. Законът се приема единодушно.

(Текстът на закона — приложение № 1, II)

Преминаваме към разглеждане на точка трета от дневния ред:

Предложение от председателя на Народното събрание за приемане план за работата на Народното събрание през 1979 г.

Проектът е раздаден на народните представители за предварително запознаване.

(Текстът на проекта — приложение № 2, I)

Желает ли някой от народните представители да вземе отношение по проектоплана?

Има думата народният представител Петър Панайотов.

Петър Панайотов: Другарки и другари народни представители! Седмо Народно събрание в своите минали досега девет сесии изпълнява успешно основната задача — да приема закони, чрез които нашето законодателство се привежда в съответствие с изискванията на новата ни Конституция и на зрелите нужди на изграждането на развитото социалистическо общество. Не е необходимо да сочим приетите редица важни закони в това отношение. Искам да спомена само законите за единния план за обществено-икономическото развитие на Народна република България и за бюджетите на републиката за 1977, 1978 и 1979 г. Нека спомена и ежегодните отчети през Народното събрание на председателя на

Министерския съвет др. Станко Тодоров за дейността на правителството.

И предложеният дневен ред на настоящата десета сесия на Седмо Народно събрание включва важни законопроекти, като законопроекта за единния национален кадастър.

Пред нас е предложеният план за работата на Народното събрание през 1979 г. Прави впечатление, че както в него, така и в миналите девет сесии на Седмо Народно събрание и в предложения план на настоящата сесия не е включен отчет за работата на някои от членовете на правителството. Впрочем в дневния ред на деветата сесия, както си спомняме, беше включен отчет на министъра на вътрешната търговия, но доколкото ми е известно, той не беше изслушан поради заболяване на др. Караманев.

Член 84, ал. 1 от Правилника за работата на Народното събрание гласи: „Членовете на Министерския съвет отговарят пред Народното събрание за своята дейност и за дейността на правителството.“

Алинея 2 от същия член гласи: „Народното събрание може да иска отчет за работата на отделни членове на правителството“.

Шесто Народно събрание, както е известно, изслуша отчети на министъра на транспорта, министъра на вътрешната търговия, министъра на труда и социалните грижи, министъра на народната просвета и председателя на Комитета за наука и технически прогрес и висше образование. Вече изтекоха почти три години от мандата на Седмо Народно събрание, без да е изслушан нито един такъв отчет. Защо? — Може би ръководството на Народното събрание има пред вид обстоятелството, че Държавният съвет, Министерският съвет и постоянните комисии на Народното събрание периодично изслушват отчети на министри. Това е тяхно право и е добре, че го осъществяват. Но защо Седмо Народно събрание досега не упражнява това свое право? Мисля, че това е поради известно подценяване функцията на контрол и помощ на Народното събрание по дейността на отделните министерства. Несъмнено всеки отчет, направен пред Народното събрание от член на правителството, играе мобилизираща и превантивна роля.

Ако позволите, бих изказал следната мисъл: правото да изслушваме отчет на министър, на член на правителството, трябва да приемем не само като право, но и като наше задължение. То е естествено.

Предлагам в плана на Седмо Народно събрание за 1979 г. да се включи отчет на един или двама членове на правителството.

Председател д-р Владимир Бонев: Друг иска ли думата? Няма желаещи.

Другари, аз искам да дам обяснение защо тази година не сме включили отчети на министри. С преустройството на постоянните комисии през настоящия седми мандат те станали по-големи и се преустрои на функционален принцип. Ние засилихме контролните функции на самите постоянни комисии. В своите планове постоянните комисии предвиждат отчети на министерства. Ние искаме при новата структура и при новите функции те да успеят да овладеят тези свои нови функции и затова изоставихме за известно време разглеждането на тези въпроси в Народното събрание. Още повече, че съответната постоянна комисия ще трябва да изнася съдоклад на сесията, когато се изслушва даден министър.

Освен това станаха някои съществени промени във важни министерства, които би трябвало да бъдат поставени на първо място при отчитането в Народното събрание. Затова ръководството на Народното събрание прецени, че тази година не трябва да се включват в плана на Народното събрание отчети на министри, а само на постоянните комисии, за да наберат те достатъчен опит. Също така целесъобразно е след преустройството на някои министерства, чиято дейност представлява по-голям интерес за трудещите се, да придобият известен опит при новата структура и тогава да искаме да правят отчет пред Народното събрание за своята работа. За тази година това е направено напълно съзнателно. Ако народните представители уважават тези мотиви, които изложих...

Тодор Живков: Може би е правилно в практиката да се въведе и едното, и другото за в бъдеще — и в Народното събрание да се изслушват, и в комисии. Не бива да има ограничения — министерствата трябва пряко да се отчитат и в Народното събрание, и в комисии.

Председател д-р Владимир Бонев: Ние бяхме запланивали отчет на Министерството на земеделието, но поради преустройството отчетът отпадна, а също и на някои други министерства. Министерството на строежите има нов министър, той още не е обхванал работата, и преценихме, че е рано още да се отчита. *(Оживление)*

Другарят Панайотов поддържа ли своето предложение?

Петър Панайотов: Зная, че постоянните комисии при Народното събрание изслушват отчети на министри. Известно е, че комисии са органи на Народното събрание. Но мисля, че и в Народното събрание трябва да бъдат изслушани тези отчети. Поддържам предложението си.

Председател д-р Владимир Бонев: Аз казах, че за тази година ние съзнателно не включихме отчети на министри по изложените съображения.

Тодор Живков: Може да се приеме предложението. Правилно е да се докладва и в Народното събрание, и в комисиите, по преценка.

Председател д-р Владимир Бонев: Предлагам да се утвърди проектопланът на Народното събрание така, както е предложен, а през текущата година по преценка на председателя на Народното събрание да се включат отчети на някои министерства.

Моля народните представители, които са съгласни с това предложение, да гласуват. Приема се единодушно.

(Текстът на плана — приложение № 2, II)

Преминаваме към разглеждане на следващата точка от дневния ред:

Законопроект за единния кадастър на Народна република България.

Вносителят ни уведоми, че няма да прави доклад по законопроекта поради приложените към него мотиви.

(Мотивите и текстът на законопроекта — приложение № 3, I)

Има думата докладчикът на комисиите, народният представител Марко Марков.

Марко Марков: Уважаеми другарки и другари народни представители! Внесеният от Министерския съвет в Народното събрание законопроект за единния кадастър на Народна република България беше разгледан най-подробно и задълбочено от Законодателната комисия с участието на ръководствата на Комисията по общественоекономическото развитие, на Комисията по социалната политика и на Комисията по охрана на природната среда. В заседанието участваха освен представителите на вносителя още и представители на редица заинтересувани министерства и други ведомства, както и организации и специалисти, които имат отношение по материята, която се урежда със законопроекта.

Законодателната комисия и ръководствата на посочените по-горе комисии считат, че на настоящия етап от нашето общественоекономическо развитие законопроектът е много необходим и той трябва да бъде обсъден и приет от Народното събрание. Те правят до Народното събрание някои пред-

ложения за усъвършенствуване на законопроекта, като конкретните изменения и поправки, които предлагат, съответно мотивирани, са ви раздадени и вие сте се запознали с тях. Поради това предлагаме да не бъдат четени предложените поправки пред Народното събрание.

Председател д-р Владимир Бонев: Преминаваме към разисквания по законопроекта.

Има думата народният представител Георги Стоилов.

Георги Стоилов: Уважаеми другарки и другари народни представители! Последователното изпълнение на програмата на партията за изграждане на развито социалистическо общество в нашата страна и решенията на Единадесетия конгрес е отличителна черта в работата на висшия орган на държавната власт в нашата страна — Народното събрание. В такава светлина трябва да разглеждаме и представения на настоящата сесия законопроект за единния кадастър на Народна република България.

В какво по същество се състои значимостта на този документ и какво е неговото отношение към решенията на Единадесетия партиен конгрес?

Както е известно, още в тезисите, публикувани преди конгреса на нашата партия, бе отбелязано, че не може да се говори за повишаване жизненото равнище на народа без създаването на комплексна и хармонично устроена жизнена среда. На тази основа в докладите и решенията на Единадесетия конгрес проблемът за жизнената среда бе изведен в отделен раздел и пряко и непосредствено обвързан с усъвършенствването на социалистическия начин на живот. Мартенският пленум на партията разви постановките на др. Тодор Живков в тази област и изведе проблемите на жизнената среда на равнището на държавна политика. Основно средство за постигане на тази цел е единният териториално-устройствен план на Народна република България и свързания с него единен национален кадастър.

Бих искал да спомена, че проблемите на единния национален кадастър не могат да бъдат разглеждани изолирано от проблемите на усъвършенствване на управлението на обществено-икономическото ни развитие, на новия подход в териториалното и селищното устройство за най-висока ефективност на основата на териториалната концентрация и мултипликация.

Достатъчно е да споменем, че териториалното и селищното устройство като комплексна дейност е конкретно свързано с ефективното използване на природните, материалните и човешките ресурси на страната, комплексното устройство на територията и хармоничното изграждане на жизнената среда

с оглед усъвършенствването на социалистическия начин на живот не въобще, а в конкретната територия на страната, селищните системи и населените места.

Всичко това поставя проблема за информационното осигуряване на тази дейност по съвършено нов начин, особено що се касае до територия, водни и други ресурси, т. е. до онези статични елементи на територията, с които обществото взаимодействува при реализацията на своята многообразна дейност.

Както е известно, в момента се разработва единният териториално-устройствен план на Народна република България, териториално-устройствените планове на отделните селищни системи, извършват се редица отраслови проучвания в териториален разрез на базата на мултипликационния подход. Тяхното пълноценно изпълнение е немислимо без данните на единния кадастър, които в своето съдържание и развитие представляват една сложна система, която изисква и специална организация за нейното реализиране в живота.

В такава светлина предложеният законопроект за единен кадастър на Народна република България създава стабилна правна регламентация, и то на съвременна техническа основа. Основната цел, обхватът, съдържанието и функциите на единния кадастър са правилно изяснени.

В съответствие с Основните насоки за по-нататъшното развитие и усъвършенствване на териториалното и селищното устройство считам за целесъобразно да се подчертае в чл. 1 на законопроекта, че данните служат и за териториалното и селищното устройство на страната на всички равнища. Използуването на данните за територията от единния кадастър трябва да представлява задължителна основа на всички планови, проучвателни и проектантски работи по капиталното строителство, за разработките по териториалното устройство и особено за етапната реализация и актуализация на единния териториално-устройствен план на страната.

С изграждането на единния кадастър на страната на съвременно техническо равнище ще стане възможно осигуряването на пълна и точна териториална информация, допълнена с множество основни характеристики и оценки по функционални признаци. Чрез централния кадастър на основата на комплексен подход ще се ограничат тесните ведомствени виждания, като се създаде пълна съвместимост с информационната база на единната система за социална информация, ще стане възможно единното управление на териториалните, водните и други ресурси на страната.

В тази връзка особено важни са задълженията на Комитета по архитектура и благоустройство по чл. 9 от законопроекта за организирането на информационна система за единния кадастър. Чрез централизираното и периодически об-

работване на данните от всички нива на кадастъра и непрекъснатото им поддържане ще стане възможно да се следи и регулира всяко реализирано строителство на територията на страната. Този необходим механизъм е описан изчерпателно в глава III на законопроекта и е обвързан със съответните правни норми.

За развитието и усъвършенствуването на дейността по териториалното устройство, градоустройството, архитектурата, геодезията и благоустройството създаването и функционирането на единния кадастър ще обезпечи системите за планиране, проектиране и управление в тази област. Внедряването в работата по единния кадастър на нови научни методи и технически средства на базата на широко използване на електронноизчислителна техника ще доведе безспорно до висока производителност и качество на изпълнение на сложния технологически процес.

На тази основа със създаването на единния кадастър се предвижда получаването на положителен икономически и социален ефект. Необходимите еднократни разходи за материално-техническо обезпечаване ще се възстановяват ежегодно в размер на около 6 млн. лв. само от поддържането на картите и плановете.

При широко разгърната работа по изработване на единния кадастър на страната териториално-устройствените планове и териториално-производствените комплекси и селищните системи, на градоустройствените и архитектурно-строителните планове и проекти актуалната информация от единния кадастър (данни, карти и планове) ще допирнесе неопценима помощ. В това число:

ще се повиши ефективността при използването на земята във всички сфери на народното стопанство съобразно обективната оценка на нейните качества;

ще се осигурят проучвателно-проектантски дейности с качествена кадастрална информация за надземните и подземните обекти на територията за обосновката на рационални и многовариантни планировъчни и проектни решения;

ще се подобри значително работата по административно-техническото обслужване на населението и социалистическите организации, особено при административните имущественоправни отношения.

При развитието и изграждането на селищните системи и населените места ще се създаде съвременна база за внедряване на автоматизирани системи за управление на производствените и социалните процеси на територията. Чрез етапното изработване и внедряване на единния кадастър по окръзи и селищни системи ще бъде възможно качественото зонироване на територията според ресурсите и водещите функ-

ции и дейности. Това са необходими предпоставки за прогнозирането на развитието и хармоничното устройство на територията при максимално запазване и ефективно възпроизводство на природната среда.

Създаването на органи за управление на единния кадастър е важен раздел на законопроекта, в който се регламентират надведомствените права и задължения по изработването и поддържането.

Правилно на Комитета по архитектура и благоустройство се възлагат основните ръководни и контролни функции по изработване, поддържае и използване на единния кадастър.

Целесъобразно е тези компетенции да бъдат допълнени и отразени и в Закона за териториално и селищно устройство от 1973 г.

За осигуряване на технологическото и правното единство на тази дейност на национално равнище в законопроекта са точно записани принципите за задължителност, имащи нормативна сила.

За правилното провеждане на партийната политика и постигането на високо качество и ефективност на разработките са записани и необходимите административнонаказателни разпоредби. Внедряването на постиженията на техническия прогрес и комплексния системен подход, заложи в единния кадастър, изискват точното и отговорно спазване на правните и техническите норми и правила. Предвидените наказателни санкции ще допринесат за ефективното внедряване в практиката на единния кадастър, а предстоящото издаване на правилник за прилагането на закона ще допълни и изясни пътищата и методите за решаване на главната цел, заложи в закона.

От краткото изложение става ясно голямото и важно значение на законопроекта за нашето обществено-икономическо развитие и особено за усъвършенстване на териториалното и селищно устройство на страната на настоящия и бъдещите етапи. Широкото прилагане на нови прогресивни методи, форми и съвременни технически средства чрез използването на съвременна изчислителна техника ще съкратят значително времето за реализация на тази дейност.

Със създаването на единния кадастър на Народна република България ще се обезпечи висока ефективност в социалното управление чрез единство на процеса планиране — проучване — проектиране — строителство — експлоатация за всички обекти на капиталното строителство на територията на страната. На първо място в този процес се очертават задачите, поставени с Основните насоки за развитието на териториалното и селищното устройство, утвърдени на

Мартенския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия, да бъдат изпълнени най-ефективно и точно, което вече започна да се реализира в живота.

Одобрявам предлагания законопроект заедно с поправките и ще гласувам за неговото приемане.

Председател д-р Владимир Бонев: Има думата народният представител Пенко Герганов.

Пенко Герганов: Уважаеми другарки и другари народни представители! За първи път след победата на социалистическата революция на Народното събрание е предложен за обсъждане и приемане законопроект за единния кадастър на Народна република България. Това е изключително важен документ, пряко свързан със стратегическия курс на партията за усъвършенстване и повишаване ефективността на социалното управление, за привеждане на управленческата дейност в съответствие с развитието на икономиката и изискванията на съвременната научно-техническа революция.

И този законопроект напълно отговаря на решенията на Единадесетия конгрес на партията, на Мартенския пленум на Централния комитет от 1977 г. за по-нататъшното развитие и усъвършенстване на териториалното и селищното устройство на страната, на решенията на Националната партийна конференция. Той е още едно потвърждение на интензивната новаторска и дълбоко научна дейност на Държавния съвет, правителството и Народното събрание, които под ръководството на Централния комитет и др. Тодор Живков преустройват и обогатяват нашето законодателство в съответствие с нуждите на строителството на развитото социалистическо общество, с изискванията на Конституцията.

Законопроектът и мотивите към него обобщават нашия опит, опита на братските социалистически страни и някои други напреднали в тази област държави. Той става още по-необходим, още по-актуален сега, след новото териториално-селищно устройство, извършено в страната в духа на решенията на Мартенския пленум на Централния комитет от 1977 г., което получи безрезервната народна подкрепа с блестящата изборна победа на 25 март т. г. в изборите за окръжни и общински съветници, кметове и народни съветници в кметствата.

В мотивите правилно се обосновава необходимостта от приемането на закон за създаването на единен кадастър в нашата страна. Досегашната практика на ведомствен кадастър на Министерството на земеделието и хранителната промишленост, на Министерството на горите и горската промишленост, на Комитета по архитектура и благоустройство и отделни елементи на кадастър на някои други ведомства

вече не може да отговори на порасналите изисквания за ускоренно и ефективно изграждане на развитото социалистическо общество, по същество затруднява социалното управление. Те носят ведомствената ограниченост, разпокъсват силите на кадрите, не могат да осигурят комплексна информация за държавните и стопанските органи на управление, създават, бих казал, бюрократизъм, водят до некоординираност и неикономично изразходване на средствата.

Поради това в много случаи за селищата със засилен стопанска дейност няма необходимата кадастрална информация, а в същото време средствата се изразходват в други звена, където нуждите не са така неотложни. Практиката и в нашия окръг показва, че често пъти на една и съща територия се извършват по няколко геоложки и други проучвания, за да се дадат данни на различни стопански организации.

С приемането на внесеня законопроект се създава на принципно нова основа единен кадастр на Народна република България. С това ще се внесе единна методология, ще се преодолеят ведомствените и териториалните ограничения, създават се реални условия за комплексно решаване на планова основа с използването на съвременна електронноизчислителна техника на проблемите на единния кадастр, т. е. създават се условия той да се превърне в действен инструмент за усъвършенстване на организацията, на използването на обществената и природната среда, на икономическо планиране и социално управление за получаване на мултипликационен ефект във всички сфери на икономическия и социалния живот на обществото.

Както се вижда, внася се единство в създаването и получаването на единна информация от всички органи и организации по използването на подземните богатства, на материалните ценности и земята като основно средство за производство и сфера на проявление на човешката дейност. С това единният кадастр се превръща в завършена система за отчет и организирано използване на основните фондове, на природните и други ресурси на страната, на тяхната икономическа и социална оценка.

Териториалните кадастрални звена като част от тази система ще имат възможност още по-пълно, законосъобразно и бързо да обслужват населението, стопанските и други организации на своите територии. Практиката в нашия окръг по изработването на селскостопанския кадастр на около 3700 хил. дка стопанисван селскостопански фонд даде възможност да се извърши ново райониране на селскостопанските култури, а оттам, като се отчетоха и другите икономически условия — и на животновъдството. Данните за бонитировъчната и икономическата оценка на стопанисваните земи, разпределението им по нагони, почвени различия, степен на еро-

зираност, възможност за поливане и др. са принципно важни за разработване на комплексни научни проекти за по-нататъшно задълбочаване на концентрацията и специализацията на селскостопанското производство. Отчетът на земята по количество и качество става основа за усъвършенстване на планирането и разместване на производителните сили в селското стопанство. А това има изключително голямо значение при прилагането на новия икономически механизъм в селското стопанство. Това значение още повече нараства от изискванията на решенията на Мартенския пленум на Централния комитет на партията от тази година и конгреса на Националния аграрно-промишлен съюз.

Разработването на единен кадастър на стопанисваната земя в Народна република България ще създаде обективна основа за най-рационално използване на земята от селското и горското стопанство. В този смисъл кадастърът на стопанисваната земя се явява нормативна основа на планирането на развитието на селското и горското стопанство, за повишаване ефективността на производството.

Другарки и другари! В глава III на внесенния законопроект се предвижда изработването, одобряването и поддържането на единния кадастър за територията на окръзите да се извършва от службите по кадастъра в окръжния народен съвет. Правилно в глава IV в чл. 18 се предвижда те да бъдат подчинени и на Комитета по архитектура и благоустройство. Искам само да подчертая, че в сегашния си състав в нашия окръг те не са в състояние да извършат тази значителна по обем дейност, предвидена в закона. Правилно ще бъде при изработването на правилника за прилагането на закона от Министерския съвет да се регламентират по-точно функциите, правата, задълженията и взаимодействието с поделенията на ведомствените организации по кадастъра на територията на окръзите с окръжните звена, като се повишат надведомствените права на окръжните звена. Това ще даде възможност на окръжните органи за управление да разгърнат по-широка дейност не само за попълването и поддържането на кадастъра, но и по-ефективно да използват информацията на единния държавен кадастър.

В § 2 на преходните и заключителните разпоредби на законопроекта правилно е предвидено да не се събират такси по производството за изработване, одобряване и поддържане на единния кадастър и за поправяне на допуснати в него грешки и непълноти. Считаю обаче, че някои дейности на окръжните служби по кадастъра могат да се приведат на икономическа основа. Това ще внесе по-голяма заинтересуваност по изработването и поддържането на кадастъра и предоставянето на срочна и качествена информация на дър-

жавните и стопанските организации и частни лица. От друга страна, това ще действа стимулиращо и на ползвателите на информация.

Другарки и другари народни представители! Приемането на Закона за единния кадастър на Народна република България е началото на една огромна дейност, която трябва да се извърши, за да се получи очакваният народностопански ефект. Одобрявам напълно внесенния законопроект и предложенията на Законодателната комисия и ще гласувам за тяхното приемане.

Председател д-р Владимир Бонев: Има думата народният представител Иван Панайотов.

Иван Панайотов: Другарки и другари народни представители! На нашето внимание е предложен за обсъждане и приемане Закон за единния кадастър на Народна република България.

Както се изтъква в мотивите, законът за единния кадастър има за задача въз основа на досегашния наш опит и на опита на редица напреднали в това отношение страни да обедини, систематизира и придаде траен правен режим на трите основни кадастрални фонда, съществуващи сега у нас. Това несъмнено ще обогати информацията и ще даде възможност на държавните и стопанските органи да разполагат с една цялостна и стабилна основа, върху която ще се гради социално-икономическото развитие на страната и отделните микрорайони.

Тази потребност се налага особено сега, след решенията на Националната партийна конференция и Мартенския пленум на Централния комитет за по-широко и цялостно прилагане на икономическите методи в ръководството на народното стопанство. Досегашната практика показва, че липсата на единен кадастър създаваше сериозни трудности в дейността на държавните и стопанските органи.

Какви са основните слабости в досегашната работа по изработването и поддържането на кадастралните основи?

Първо, както правилно се посочва в мотивите към законопроекта, нарушено е единството и еднопосочността при изработването на кадастъра. Трите основни ведомства разработваха кадастъра съобразно своите интереси и потребности, при които критерият при оценката на земята не беше единен. На тази основа различен беше и подходът при нейното най-рационално използване.

Второ, различно е нивото на информацията, която дават трите кадастрални основи. Недобре е организирано изработването и особено поддържането на кадастралните планове. Това сега се извършва примитивно и на ниско техниче-

ско равнище. В резултат на това сега изработването на кадастъра отнема много време и задържа ускореното изготвяне на градоустройствените планове на селищата и земеустрояването на поземления и горския фонд.

Затова предлагам при разработване на правилника за прилагане на закона да се предвиди доставката на съвременни технически средства, с които да се ускори изготвянето на кадастъра, неговото поддържане с по-производителни технически средства.

Трето, едно от най-слабите звена в работата по кадастъра е неговото поддържане. Именно поради нередовно поддържане на кадастъра той не даваше вярна информация особено за подземното стопанство. Това създаваше условия не само поради небрежна, но и поради невярна информация да се нанасят сериозни щети върху скъпи и с важно значение подземни комуникации. Практиката в това отношение изобилствува с примери, когато именно поради липса на единна информация се разработват и прилагат проекти, които влизат в противоречие с вече изградени подземни и надземни съоръжения. Това води до преработване на проекти, до забавяне на стопански дейности, а нерядко, както вече посочих, до сериозни щети на съществуващи скъпи подземни съоръжения.

Четвърто, липсата на единен орган създаваше противоречия в методиката и еднопосочността при изработването и поддържането на кадастралните планове, засилваше ведомствеността, а в някои случаи паралелизма в тази скъпо струваща дейност. Затова свършено правилно се предвижда такъв методически и координиращ орган за националния кадастър да бъде Комитетът по архитектура и благоустройство, а за окръзите — окръжните народни съвети. Това не намалява възможността и отговорността на ведомствения кадастър, който обслужва интересите на земеделието и горите. В закона се предвижда териториалният кадастър да се води от окръжните народни съвети. Това по принцип е правилно. Може би обаче ще бъде правилно за селища с по-голям динамизъм и особено в по-големите градове кадастърът да се води от общинските народни съвети, като имам пред вид, че там се налагат много сериозни и ежедневни промени и връзки със стопански организации и граждани.

Бих искал да кажа няколко думи и за поземления кадастър и икономическата оценка на земята.

Прилагането на новия икономически механизъм в селското стопанство е немислим без наличието на верен поземлен кадастър. Сега такъв кадастър се изработва и той правилно би трябвало да отрази основните качества на поземления фонд.

Какво показва обаче практиката при изработване на поземления кадастър?

Сегашният кадастър на земята и изработената икономическа оценка не отразява цялостно нейното естествено плодородие. Това създава сериозни затруднения при определяне данъка върху земята и нейното най-ефективно използване. Главната причина за това е, че при изработване на поземления кадастър поне досега се работеше с дребномащабни карти, върху които не са отразявани всички фактори, които влияят върху естественото плодородие на земята. И затова на практика се явяваха много сериозни противоречия.

Затова предлагам при по-нататъшната работа по кадастъра на земята да се работи с едромасщабни карти и с подробно проучване на естественото плодородие. Примерно картите трябва да бъдат 1:10 000, които по-вярно и цялостно отразяват всички фактори, свързани с естественото плодородие на земята. Без такъв подход трудно може да се приложи икономическият механизъм и особено бригадната организация на труда в селското стопанство. Разбира се, с това не предлагам да се намалява общата маса на данъка върху земята, а да се въведе по-точен критерий, който да постави при еднакви условия всички производствени подразделения и особено производствените бригади. В противен случай кадастърът ще създава противоречия при оценка приноса на производствените колективи. Кадастърът и икономическата оценка трябва да бъдат обективна основа, а нейното най-рационално и ефективно използване е въпрос на субективната дейност и способности на стопанските ръководители. Който не използва ефективно земята, трябва да отговаря пред обществото, пред държавата и пред колектива, който ръководи.

В законопроекта са разработени санкциите, които могат да се налагат срещу онези, които нарушават изискванията на единния кадастър. И това е **съвършено правилно**, защото в много случаи тези нарушения са резултат не само на недостатъчна информация, но и на груба немарливост. Струва ми се обаче, че ще бъде правилно в закона да се предвидят не само глоби, но и пълна лична имуществена отговорност за нанесените щети, тъй като това засега става за сметка на ведомствата. Това намалява личната отговорност и засилва небрежността на тези, които непосредствено ръководят провеждането на различните стопански мероприятия.

В заключение считам, че внесенният законопроект е един навременен акт, който ще попълни една празнота в нашето законодателство и ще въведе по-добър ред в използване

на едно от най-ценните национални богатства — земята, затова ще гласувам за неговото приемане.

Председател д-р Владимир Бонев: Има думата народният представител Илия Въртигоров.

Илия Въртигоров: Уважаеми другарки и другари народни представители! Внесеният за обсъждане от Народното събрание законопроект за единния кадастър на Народна република България е документ с огромно значение, документ, който ще играе определяща роля за по-нататъшното приваждане на научна основа използването на поземлените ресурси на страната, на нашето най-голямо национално богатство — земята.

Изключително голямото значение на закона за единния кадастър се определя от качествено новия етап, в който навлезе нашата страна и социалистическата ни икономика в резултат на последователното и неотклонно осъществяване на ленинската априлска линия на Българската комунистическа партия във всички области на нашия живот.

В условията на изградените селищни системи единният кадастър се явява първостепенна необходимост, за да се осъществява системата от мероприятия по опазване и възпроизводство на природната среда и природните ресурси, за правилното обществено-икономическо, териториално и технико-устройствено планиране в новите административни единици — общините.

Създаването на единния кадастър се обуславя и извиква на живот от решенията на Националната партийна конференция и на Мартенския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия от 2 и 3 март т. г., в които остро се постави въпросът за най-ефективно използване на земята — основния производствен фонд в селското стопанство — и на тази основа да се осъществява преминаването му на пълна самоиздръжка.

По-нататъшното усъвършенствуване и повсеместно внедряване на новия икономически механизъм в селскостопанското производство е немислимо, ако не разполагаме с най-точна информация за състоянието на земята, за качествените характеристики на отделните блокове и научно обоснова икономическа оценка на площите. В този смисъл кадастърът на земята се явява важен фактор за решаването на редица въпроси на планирането, разместването и специализирането на производството, внедряването на новите промишлени технологии, въвеждане на вътрешностопанската сметка, повишаване на селскостопанското производство, анализиране на резултатите от дейността на селскостопанските предприятия и т. н.

Законопроектът, който се предлага, правно регламентира правата и задълженията на държавните и обществените органи и организации, а така също и на гражданите във връзка със създаването, поддържането и използването на единния кадастър.

Съществуващите досега ведомствени кадастри към Министерството на земеделието и хранителната промишленост, Министерството на горите и горската промишленост и Комитета по архитектура и благоустройство поради това, че нямаха общ методически център, показаха в практиката своите недостатъци; разпокъсано ръководство, остарели организационни форми, ползуване на различни, а понякога и неподходящи планове, карти и данни за териториите, ниско техническо ниво, липса на съвременни технически средства, непригодност на материалите за машинна обработка на информацията и т. н.

Тези недостатъци водят и до конкретни отрицателни резултати, неточности и непълноти при поднасянето на информация за вземане на верни решения. В потвърждение бих посочил само един пример. Това е отчетът на селскостопанските земи. Така например в Ямболски окръг досега е извършен кадастър на около 50 на сто от стопанисваната земя. Ясно е, че на останалата площ не се прилага съвременна агротехника — диференцирано внасяне на минерални торове, настаняване на културите на най-подходящите за тях площи, напояване и др.

С предлагания закон целесъобразно се решава въпросът организираните ведомствени кадастри към Националния аграрно-промишлен съюз, Министерството на горите и горската промишленост и Комитета за опазване на природната среда да извършват своята дейност под методическото ръководство на единния кадастър към Комитета по архитектура и благоустройство. По този начин се създават условия за ясно и точно изграждане на взаимоотношенията между отделните ползватели на земята.

Тези важни координиращи функции на единния кадастър ще бъдат още по-резултатни, ако се създадат реални условия за единно ръководство и подчинение на службите по кадастъра към окръжните народни съвети, министерствата и другите ведомства.

Правилно в законопроекта се предвижда да бъде изградена модерна, на съвременен равнище кадастрална техническа база, която ще обслужва народното ни стопанство и особено аграрно-промишлените комплекси с необходимата документация — кадастрални и почвени карти, бонитировъчни оценки на почвите, оценки на климатичните условия и др.

Ние имаме пълното основание да считаме, че нашата страна благодарение на правилно водената политика в тази област разполага с необходимите кадри, които вече са създали един значителен фонд от геодезически планове и карти на селищата и извънселищните територии, които са на съвременно и високо техническо ниво. Този създаден вече фонд заедно с плановете и картите, които предстои да се изработват, ще осигури графическия материал като основна база на единния кадастър. Необходимо е обаче да се създаде система за непрекъснато повишаване подготовката и квалификацията на тези кадри в съответствие с новите изисквания, които стоят пред тях.

В Ямболски окръг, както и в другите окръзи в нашата страна, е предвидено да се създаде териториален кадастър. Той ще изпълнява определени задачи на единния кадастър. Преди всичко ще събира и обработва информация за територията на окръга — населените места, строителния фонд, обработваемите земи, горите, водите и други.

Териториалният кадастър в окръга ще реши проблемите за правилното съхранение и поддържане на вече създадения значителен фонд от планове и карти, за техническото обслужване на различните ведомства, организации и населението с кадастрална информация, геодезически и други дейности. Той ще бъде съвременно информационно звено и помощен технически орган за цялостното социално управление на окръга.

Другарки и другари! С изграждането на системата на единния кадастър на Народна република България ще се отговори на една назряла необходимост в нашата страна.

Предлаганият за одобрение от Народното събрание законопроект е изготвен след задълбочен анализ на съществуващите условия и нарасналите технически възможности на нашата страна и след всестранно проучване на световния опит в тази област.

Убедени сме, че комунистите, сдружените земеделци, всички трудещи се в нашата страна, които изцяло подкрепят създаването на единния кадастър на Народна република България като важно дело, ще вземат бързи и ефективни мерки за изграждане на неговата цялостна структура, организация и техническа база.

Изявявайки пълно съгласие с предложения законопроект за единния кадастър на Народна република България, заявявам, че ще гласувам за неговото приемане.

Председател д-р Владимир Бонев: Желает ли друг народен представител да вземе думата? — Няма желаещи.

Пристъпваме към гласуване.

Моля народните представители, които приемат по принцип предложения законопроект, да гласуват. Против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Преди да се постави на второ гласуване, законопроектът се предоставя на Законодателната комисия и другите комисии за обсъждане на предложенията.

Преминаваме към разглеждане на следващата точка от дневния ред:

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за наемните отношения.

(Мотивите и текстът на законопроекта — приложение № 4, I)

За доклад от името на вносителя има думата др. Светла Даскалова — министър на правосъдието.

Светла Даскалова: Другарки и другари народни представители! Единадесетият конгрес на Българската комунистическа партия и Юлският пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия поставиха решаването на жилищния проблем като една от най-важните и неотложни стратегически задачи на нашата социална политика. През годините на народната власт в тази насока в Народна република България бяха постигнати значителни резултати и продължават да се полагат усилия за още по-широко и по-бързо разгръщане на жилищното строителство. Докато за периода 1965—1975 г. у нас бяха построени 422 000 нови жилища, само през тази петилетка е запланирано да се построят 470 000, т. е. с около 50 000 жилища повече, отколкото през изминалите две петилетки.

Големите мащаби на жилищното строителство създадоха възможност със Закона за наемните отношения от 1969 г. да се премахне настаняването на наематели по административен ред в жилища на гражданите. Със същия закон в чл. 44 се предвиди, че срокът на договорите за наем с настанените вече по този ред наематели се продължава с 10 години, т. е. до 11 юли 1979 г. Целта на тази разпоредба беше в определения срок да се стимулират както държавните органи, така и наемателите да предприемат мерки за освобождаване жилищата на собствениците. Едно проучване, сравнително пълно, извършено от Министерството на правосъдието, показва, че поставената цел е реализирана около 90 на сто. От 120 000 наематели през 1969 г., когато се прие Законът за наемните отношения, сега са останали около 13 000 наематели с 13 850 стаи. Основната задача на законопроекта за изменение и допълнение на Закона за наемните отношения е да се реши въпросът как да се уредят наем-

ните отношения на тази категория наематели след 11 юли 1979 г. Ако не се внесат изменения на закона, това би означавало всички те да започнат да плащат наем по тарифата за свободното договаряне, а една част от тях да могат да бъдат изваждани от заеманите жилища, без да им се предоставя друго жилище. Като се има пред вид обаче сравнително малкият брой на тези наематели, би могло да се предположи, че те действително не са разполагали с възможност да решат жилищния си проблем и изваждането им от наеманите от тях жилища ще ги изправи пред сериозни затруднения, нещо, което е несъвместимо с основните принципи на социалистическото общество.

От друга страна, при решаването на поставения въпрос трябва да се държи сметка и за интересите на собствениците-наемодатели, някои от които много години вече не могат да ползват свободно жилищата си, макар и да са с незадоволени жилищни нужди, а някои от тях се намират и в тежко жилищно положение.

Ето защо със законопроекта се предлагат диференцирани организационни, икономически и правилни средства, за да се реши този сложен и важен социален проблем. Успоредно с това Министерският съвет с постановление № 14 от 1979 г. набелязва редица допълнителни мерки, които също би трябвало да се имат пред вид при обсъждането на проекта.

Основните принципни положения в законопроекта за изменение и допълнение на Закона за наемните отношения са следните:

Предлага се изваждането на заварените наематели по чл. 44 от Закона за наемните отношения от жилищата да става само след посочване на друго жилище или вила в района на същото населено място, което да не е заето, да е годно за постоянно обитаване, да съответствува по броя на стаите на наеманото и наемът за него да се определя по същата тарифа, по която е бил определен за наеманото жилище. Изваждане на тези наематели без посочване на друго жилище се допуска само в случаите, в които се допускаше и досега, а именно: при неплащане на наема, при нарушаване на правилата на социалистическото общежитие, при лошо стопанисване на имота, което го поврежда, и при придобиване на собствено жилище или вила в района на същото населено място.

Предлаганият режим за изваждане на наемателите, макар и да съдържа много ограничения, е по-благоприятен за наемодателите, отколкото сега действащият. Той им дава възможност да изваждат наемателите, като посочват и чуждо жилище или вила, включително и на свободен наем, в случаите, когато наемателят ще трябва да заплаща та-

къв наем след 11 юли т. г. Жилището може да се намира и в крайградските райони съгласно 98-то постановление на Министерския съвет от 1976 г.

Наемът, който наемателите по чл. 44 от Закона за наемните отношения трябва да заплащат след 11 юли 1979 г., се предвижда да бъде по тарифата за свободното договаряне в три случая:

първо, когато наемният имот е необходим съгласно чл. 5 и 6 от Закона за задоволяване на жилищни или професионални нужди на собственика, на членовете на неговото семейство или на роднини по права линия;

второ, наемателят или член от неговото семейство притежава собствено жилище, вила или лека кола, освен ако жилището или вилата са предоставени на народния съвет за отдаване под наем или за продажба, или ако леката кола е придобита и се ползува от инвалид в това му качество;

трето, brutният месечен доход на член от семейството на наемателя е над определен размер или brutният размер на дохода на член от семейството на наемодателя е под определен размер. Размерът на доходите ще бъде уточнен с наредба, издадена от министъра на финансите и министъра на правосъдието.

В останалите случаи, когато не е налице някое от посочените условия, наемателите ще плащат наем по тарифата за държавните жилища, т. е. какъвто са плащали досега, но до 31 декември 1981 г. След тази дата и те ще трябва да плащат наем по тарифата за свободно договаряне.

Тези разрешения, другарки и другари народни представители, държат сметка за социалното положение както на собственика, така и на наемателя. Справедливо е собственикът да получава високия наем, когато неговите жилищни нужди не са задоволени, когато наемателят или член на семейството му имат собствено жилище, вила или лека кола или имат висок месечен доход на член от семейството. Социално слабите наематели и тези, които наемат жилищни помещения, които не са необходими на наемодателя, ще заплащат досегашния наем по чл. 10 от закона до 31 декември 1981 г. Ако в този срок от 2,5 години не бъде уреден жилищният им проблем, те ще заплащат във всички случаи високия наем, който е различен за отделните населени места.

В законопроекта се предлага в жилищата и вилите на български и чужди граждани, установили се да живеят постоянно в чужбина, да се настаняват наематели по реда на глава втора от Закона за наемните отношения при наем, определен по тарифата за държавните жилища, освен ако тези имоти са необходими за задоволяване на жилищни или професионални нужди на съпруга или роднините по права ли-

ния на собственика или на съсобственика, член на неговото семейство и роднините по права линия. Договорите за наем на тези имоти ще бъдат прекратени и жилището освободено при връщането на собственика или роднините му в България и при други случаи на възникнали техни жилищни нужди.

Четвъртото принципно положение, залегнало в законопроекта, е задължението на народните съвети и на ведомствата да настанят наемателите по чл. 44 до края на 1981 г. по специално приети програми по години, включително и в жилища в присъединените села и в селищата от крайградските райони, определени по реда на 98-то постановление на Министерския съвет. Предоставените жилища трябва да отговарят само на броя на заеманите стаи, макар и да не задоволяват жилищните нужди, като в тези случаи се допуска в едно жилище да се настанява повече от едно семейство.

Общинските народни съвети също така се задължават да заплащат след 11 юли 1979 г. на заварените наематели с по-ниски доходи разликата между наема, определен по чл. 10, и този по чл. 25, или част от тази разлика до настаняването им в жилище с наем, определен по чл. 10. Това задължение на народните съвети ще ги стимулира да решат жилищния въпрос на социално слабите наематели до 31 декември 1981 г.

За конкретизиране и изпълнение на тези социални мероприятия Министерският съвет прие 14-то постановление, както посочих по-горе. С него се задължават изпълнителните комитети на народните съвети съгласувано с Държавния комитет за планиране да заделят съответен процент от новопостроените жилища, съобразен с броя на наемателите по чл. 44, с оглед до края на 1981 г. всички жилища на граждани да бъдат освободени от тези наематели. Същото задължение се възлага и на ведомствата, които имат ведомствен жилищен фонд.

При настаняването в тези жилища ще се предпочитат наематели, които трябва да освободят обитаваните от тях имоти за задоволяване на жилищните, здравните и професионалните нужди на наемодателите, членовете на семействата им или на роднините им по права линия, както и наемателите с по-ниски доходи.

С постановлението се създават и задължения за изпълнителните комитети на народните съвети да издирят и картокират жилищата в населените места от крайградските райони, които могат да бъдат отдавани под наем по реда на 98-то постановление на Министерския съвет, и да обявят списъците им, за да могат тези жилища да се използват

за предоставяне на наематели по чл. 44 от Закона за наемните отношения.

Със законопроекта се предлагат още няколко изменения и допълнения на Закона за наемните отношения, по-важните от които са следните:

С изменението на чл. 10 се предвиждат още три случая, когато лица, живеещи в жилища на граждани, ще плащат наем по тарифата за държавните жилища.

Това са, на първо място, наемателите на посочените вече жилища на български и чужди граждани, установили се да живеят постоянно в чужбина. Тези наематели независимо дали са настанени от народните съвети, или живеят в жилищата на основание на свободно договаряне, ще плащат наем по тарифата за държавни жилища.

На второ място, това са лицата, които са били съсобственици на имота, но при делбата имотът е предоставен на другия съсобственик по реда на чл. 288 от Гражданско-процесуалния кодекс, а на тях е признато правото да живеят в него до окончателното изплащане на стойността му. Същото важи и за онези, които имат подобрения в даден имот и го задържат до неговото изплащане.

И третото изменение се отнася до семейното жилище, в което след развода е останал да живее временно единият съпруг. Съгласно изменението няма да плащат наем лицата, които имат право на издръжка от собственика. Това решение е справедливо и целесъобразно, тъй като най-често се касае до децата на собственика, които не са навършили пълнолетие. Очевидно не може да се приеме, че е правилно децата да заплащат наем на бащата, и то по тарифата за свободното договаряне.

Другарки и другари народни представители! Въпросите, които се уреждат с внесенния законопроект, са обсъждани многократно. Проведени бяха и редица съвещания с представители на заинтересуваните министерства и други ведомства. Организирано беше и съвещание с участие на народните съвети от градовете София, Пловдив, Варна и Русе, в които този проблем е най-труден за решаване. Внесеният законопроект е обсъждан три пъти и в Съвета по законодателството при Държавния съвет. С приемането на предложения законопроект ще се осигури сравнително бързото и справедливо решаване на един сложен и труден социален проблем. По тези съображения моля да гласувате за приемането му заедно с предложенията на Законодателната комисия, които аз поддържам.

Председател д-р Владимир Бонев: Има думата докладчикът на комисията народният представител Ангел Шишков.

Ангел Шишков: Другарки и другари народни представители! Законодателната комисия и ръководството на Комисията по социалната политика разгледаха на две заседания много подробно и задълбочено предложения на вашето внимание законопроект за изменение и допълнение на Закона за наемните отношения. Изслушани бяха редица бележки и съображения от народни представители и ведомства, научни работници, както и писмени изложения от граждани.

Когато вземаха решенията си, комисните се ръководеха от следното.

Решаването на жилищния проблем винаги е заемало централно място в партийната и правителствената политика. През годините на народната власт и особено след Априлския пленум в условията на непрекъснат подем на народното стопанство се осъществява широка програма на жилищното строителство в градовете.

Благодарение на всичко това през 1969 г. стана възможно режимът на принудително настаняване на наематели в жилища, лична собственост на граждани, продиктуван от конюнктурни военни условия, да бъде отменен и да се създадат още по-благоприятни условия за засилване на жилищното строителство. Това беше една от непосредствените, преките задачи на Закона за наемните отношения от 1969 г., с чл. 44 на който срокът на договорите за наем на заварените наематели бе продължен до 11. VII. 1979 г.

Преди всичко трябва да отбележа, че в основни линии целта на този закон беше постигната в десетгодишния срок. През тези 10 години бяха разтрогнати наемните отношения на повече от 110 000 наематели и те бяха настанени в държавни жилища под наем или в собствени жилища. Сега броят на такъв род наематели е сведен на около 13 000, по-голямата част от които са съсредоточени в 12 от най-големите градове в страната, или повече от 90 на сто от слу-чаите са уредени в този 10-годишен срок.

Такова бързо и генерално разрешение на един толкова труден социален проблем можеше да стане само при условията на социализма, само на основата на правилната и последователно провеждана линия на Българската комунистическа партия за ускорено изграждане и задоволяване нуждите на гражданите в жилища.

Изтичането на срока по чл. 44, ал. 1 от закона и наличието на един немного голям брой наематели в жилища на граждани наложи и изменението и допълнението на Закона за наемните отношения. Иначе някои от тези наематели ще бъдат поставени в много затруднено положение.

Искам специално да подчертая, че разискваният в Народното събрание законопроект изобщо не си поставя за-

дачата да накърни интересите на наемателите в полза на собствениците, нито интересите на собствениците на жилища в полза на наемателите. Законопроектът дава напълно справедливо и удачно решение на проблема, като се държи сметка за нуждите и интересите както на наемателите, така и на техните наемодатели.

Целта на закона е в един непродължителен ликвидационен период да реши жилищния проблем на заварените наематели, настанени по административен ред в жилища на граждани, като се държи сметка за социалните проблеми, които се поставят в това отношение.

За успешното постигане на тази цел особено важни и социално справедливи са разпоредбите на § 11 от проекта, с който се създават нови членове 51, 52 и 53 към Закона за наемните отношения. Това са разпореждания, с които се подхожда диференцирано към интересите на наемодателите и наемателите в зависимост от конкретното им социално, семейно, материално положение и жилищни нужди.

Поради това и като се има пред вид и постановлението на Министерския съвет от 28 март т. г. за мерките за настаняване на заварените наематели по чл. 44 от Закона за наемните отношения, предлагаме Народното събрание да гласува закона с предложенията на Законодателната комисия и Комисията по социалната политика по някои текстове, които са ви раздадени и поради това позволете ми да не ги чета. Те подобряват текста на закона, без да засягат политическата и социалната основа на законопроекта.

Председател д-р Владимир Бонев: Преминаваме към разисквания по законопроекта.

Има думата народният представител Любомир Бончев.

Любомир Бончев: Другарки и другари народни представители! Предложеният на вниманието ни законопроект за изменение и допълнение на Закона за наемните отношения засяга интересите на не особено голяма част от гражданите на нашата страна. Това в никакъв случай не намалява неговата значимост, особено като се има пред вид, че със законопроекта се цели създаването на организационни, икономически и правни основания и предпоставки за решаването на жизнени интереси на тези граждани. Законопроектът е насочен към решаването на един социален проблем и е в пълно съответствие с поставената от Единадесетия конгрес на Българската комунистическа партия стратегическа задача за решаване на жилищния проблем, като към 1983—1985 г. се създадат условия за предоставяне самостоятелно жилище на всяко семейство.

Както е посочено и в мотивите към законопроекта, предложението се прави с оглед интересите както на наемодателите, така и на наемателите. Споделяйки изцяло смисъла и духа на внесеня законопроект, считам, че ще бъде полезно да се обсъдят по-задълбочено и всестранно някои от предлаганите текстове с оглед на по-сполучливото регламентиране на отделните случаи.

С приетия от Пето Народно събрание преди десет години Закон за наемните отношения се сложи край на принудителното настаняване в жилища, собственост на частни лица. Установен беше единен статут на частния жилищен фонд. Като отклонение от възприетия от новия закон принцип, че настаняване по административен ред за в бъдеще може да става само в жилища, собственост на държавата, кооперациите и другите обществени организации, беше продължаването с десет години на договорите за наем на заварените наематели, настанени по отменения Закон за наемите със заповед на органа по жилищното настаняване, без да се променя размерът на дължимия наем. Принудителното изваждане на такива наематели от наеманите жилища сега може да става само въз основа на съдебно решение за задоволяване на жилищните и професионалните нужди на собственика и на семейството му, а така също и на основанията, посочени в чл. 36 от Закона за наемните отношения, и то ако им се предостави друго жилище съобразно наеманото, което ще рече, че то трябва да бъде в района на същото населено място, по площ и брой на помещенията не по-малко от наеманото и при същия размер на наема.

Поради невъзможността на собствениците на такива жилища да посочат жилище на наемателите си, обективно доста от тях не можаха да се ползват от тази предоставена им със закона възможност даже и тогава, когато това се налага за задоволяване на техните и на семействата им жилищни нужди. Не са редки и случаите, когато наемодателят е поставен при по-неблагоприятни жилищни условия, отколкото наемателят му, принуден е да наема жилище по свободно договаряне с определен срок, а да получава за собственото си жилище нормиран наем.

Благодарение на това, че през изминалите десет години социалистическата ни държава осъществи огромно жилищно строителство, стана възможно по-голямата част от наемателите по чл. 44 от Закона за наемните отношения да получат за настаняване или покупка жилища от народните съвети или от ведомствата, в които работят. Сега тази категория наематели, както беше изложено, е сведена за цялата страна до около 13 000 с общо 34 724 членове на семействата им. От тези 13 000 наематели за страната само в София са 7568 наематели с 18 900 членове на семействата. Очевидно е, че въ-

просът с наемателите по чл. 44 от Закона за наемните отношения най-остро стои за столицата.

Ще може ли Столичният общински народен съвет за две години и половина, до края на 1981 г., както е предложено в чл. 53 от законопроекта, да осигури необходимите жилища за настаняване по реда на глава II на всички лица, заварени като наематели по чл. 44? Приетото в края на м. март 14-то постановление на Министерския съвет задължи народните съвети, на територията на които живеят заварени наематели по чл. 44 от Закона за наемните отношения, до 30 юни т. г. да приемат конкретни програми по години с оглед пълното освобождаване наеманите жилища до 31 декември 1981 г.

Преди приемането на постановлението и при предварителното обсъждане на законопроекта Столичният общински народен съвет предложи този срок за София да се продължи до края на 1985 г. с оглед на това, че в София тези наематели са най-много и Столичният общински народен съвет трябва да решава освен това и жилищния въпрос на около 14 000 нуждаещи се семейства от първа група — които ползват за жилища неподходящи помещения или въобще не заемат жилищна площ.

Веднага искам да подчертая, че през годините на седмата петилетка на територията на столицата бе осъществено огромно жилищно строителство. За първите три години на петилетката на столичани са предадени 43 600 нови жилища — почти толкова, колкото за цялата шеста петилетка. Създадени са условия до края на петилетката да се завършат два пъти повече жилища в сравнение с шестата петилетка. С плана за 1979 и 1980 г. е предвидено да се завършат 31 400, а през 1981 г. — не по-малко от 18 000 жилища.

Основната част от новоизгражданите апартаменти обаче се предоставя на работниците и инженерно-техническите кадри, заети в решаващите отрасли и предприятия на материалното производство, като металургичния комбинат „Кремиковци“, предприятията на машиностроенето и електрониката, строителството, транспорта и някои други. Освен това голяма част от новите жилищни блокове се изграждат на мястото на морално и физически остарели жилищни сгради, поради което около 4000 апартамента годишно се заделят за обезщетяване на засегнатите от отчуждаването на недвижимите имоти собственици.

При този подход на разпределение на новоизграждащия се жилищен фонд, който не само е социално справедлив, но и единствено възможен и регламентиран с редица партийни и правителствени решения за разпределяне съгласно Наредбата за разпределение и продажба на жилищата, остават ограничен брой жилища (не повече от 1500 годишно), което е да-

леч под потребностите на картотекираните в първа група крайно нуждаещи се граждани.

След като отново прецени възможностите си за предоставяне на жилища на нуждаещите се 7568 семейства, които са настанени при условията на чл. 44 от Закона за наемните отношения, изпълнителният комитет на Столичния общински народен съвет счита, че срокът 31 декември 1981 г. за София трябва да бъде продължен до 31 декември 1985 г. При предлагания нов срок годишно следва да се предоставят около 1100 жилища за устройване на заварените наематели, което, макар и твърде трудно, все пак е в реалните възможности на Столичния общински народен съвет.

Моля да се вземат пред вид изложените съображения при утвърждаването на окончателния текст на законопроекта, като предлагам чл. 53, ал. 1 да придобие следната редакция: „Общинските (районните) народни съвети, кметствата по чл. 2, ал. 1 и съответните ведомства съобразно дадените от Министерския съвет указания са длъжни до 31. XII. 1981 г., а за територията на гр. София — до 31. XII. 1985 г. да настанят по реда на глава II лицата, заварени като наематели по чл. 44“.

Смятам също така, че е необходимо след приемането на законопроекта от Народното събрание Министерският съвет да измени и допълни чл. 11 от Наредбата за разпределение и продажба на жилища, приета с постановление на Министерския съвет № 1 от 27. I. 1978 г., като при степенуване на жилищните нужди на гражданите тези лица да бъдат поставени в отделна група.

Накрая искам да взема отношение и по предложението към чл. 1, ал. 2 — да се впише нова точка 4. Предлага се в жилищата и вилите, собственост на български и чужди граждани, установили се да живеят постоянно в чужбина, да се извършва и за в бъдеще настаняване при определени условия по реда, предвиден в Закона за наемните отношения. Това предложение е съвсем правилно и добре мотивирано. Считам обаче, че второто изречение на т. 4 трябва да се преработи, като се ограничат случаите, в които настаняване не може да се извършва — изключението да се отнася само за роднините на собственика по права линия до първа степен. С предлаганата в законопроекта редакция този нов текст почти няма да има приложение поради това, че се вземат пред вид нуждите на широк кръг роднини на собственика на жилището, които винаги ще бъдат пречка за принудително настаняване.

Другарки и другари! Грижата за човека е била постоянна грижа на нашата партия и държава. Израз на тази грижа е и законопроектът за изменение и допълнение на Закона за наемните отношения. Резултатите, които безспорно ще

се постигнат със законопроекта в областта на жилищните отношения, са в интерес и на наемодатели, и на наематели. Уверен съм, че със съвместните усилия на държавата и гражданите за точното прилагане на законопроекта след приемането му от Народното събрание ще се постигне целта, която той си поставя.

Като имам пред вид изложените съображения, заявявам, че ще гласувам за законопроекта за изменение и допълнение на Закона за наемните отношения.

Председател д-р Владимир Бонев: Има думата народният представител Маргарит Спиров.

Маргарит Спиров: Другарки и другари народни представители! Законопроектът за изменение и допълнение на Закона за наемните отношения е ярко потвърждение на априлската линия на Българската комунистическа партия, насочена към все по-пълното задоволяване потребностите на трудещите се. Той ще получи одобрението на нашата общественост, защото по същество решава един назрял въпрос — окончателното прекратяване на режима, установен с отменения Закон за наемите, на жилищата — лична собственост.

Законът за наемите бе приет през 1947 г. в обстановката на остър недостиг на жилища в по-големите градове. Установяването на норми за жилищна площ и възможността за настаняване с административен акт на наематели в помещения — лична собственост, над тези норми бе единственото справедливо решение на този проблем за етапа след победата над капитализма и фашизма у нас, защото поставяше гражданите при равни социални условия.

С течение на времето нещата се измениха, някои страни от установения режим остаряха и поставиха в редица случаи собствениците в по-неравноправни отношения спрямо наемателите. При доказана нужда за собственика и наличието на съдебно решение вследствие невъзможността да се предостави жилище наемателят дълго време (понякога цели 20 години) оставаше в жилището. Това поставяше нуждите на наемателя над тези на нуждаещия се собственик.

Запазването на този режим не стимулираше жилищната спестовност и изграждането на нови жилища от гражданите и жилищностроителните кооперации. Именно поради това с Указа за насърчаване и подпомагане на кооперативното и индивидуалното жилищно строителство от 1954 г. по отношение на новопостроените жилища се преустанови действието на Закона за наемите.

След Априлския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия бяха приети редица мерки за насърчаване на жилищната спестовност и на тези форми

на строителство, чрез които се осигуряваха на гражданите жилища в тяхна лична собственост.

В резултат на мерките се разгърна невиджано в нашата история жилищно строителство чрез възлагане и по стопански начин по села и градове. В Бургаски окръг само през годините на шестата петилетка бяха изградени 15 000 нови жилища, а през седмата петилетка ще бъдат построени 18 735 жилища, предимно със спестяванията на гражданите и кредит от държавата. В това число не включваме огромния жилищен фонд, изграден по стопански начин, особено по Черноморското крайбрежие.

С влизането в експлоатация на новия Домостроителен комбинат през 1981 г. с капацитет 3000 апартамента годишно темповете на жилищното строителство още повече ще нараснат. Това създава реална възможност през следващата петилетка да решим поставената от партията задача — да се осигури жилище за всяко семейство.

При това решение на въпроса съществуващото положение с наемните отношения вече не съответствува на новата обстановка. Освобождаването на жилищата от наемателите е не само личен, но преди всичко важен обществен въпрос, защото засяга прилагането на принципите на справедливостта и хуманността, от които е проникната цялата политика на Българската комунистическа партия.

В светлината на споделените мисли ние, народните представители от Бургаски окръг, считаме предложения законопроект за навременен и справедлив. Той отчита диференцирано нуждите и интересите на отделните категории наематели и наемодатели и предвижда решения, които водят неотстъпно към поставената цел. Същевременно осигурява условия за двустранното зачитане интересите на гражданите и тяхното съвместяване.

С оглед на това правилно в закона се предвижда един кратък срок за окончателното ликвидиране на състоянията, създадени със старата законодателна уредба. Неотдавна в приетото постановление № 14 на Министерския съвет се набелязаха реалните мерки, които ще осигурят изпълнението на закона, който обсъждаме днес.

Като изказвам своето одобрение към законопроекта като цяло, бих желал да споделя някои съображения относно отделните текстове.

Първо, данните показват, че в по-голямата част от случаите съгласно текста на предложени нов член 51 от Закона за наемните отношения наемателите ще заплащат след 11. VII. 1979 г. наем, определен по реда на чл. 25 от закона. Това означава, че по чл. 52, ал. 1 опразването на жилището ще може да стане, ако на наемателя се предостави жилище

при условията на свободно договаряне. Обаче не е изрично указано, че когато се посочва друго жилище, за което наемът ще се определя по тарифата по чл. 25, наемният договор трябва да има задължително минимален срок — 31. XII. 1981 г.

Тази непълнота би могла да доведе до някои усложнения в практиката — например да се предостави жилище без необходимите гаранции, че наемателят ще може да го ползува до 31. XII. 1981 г. Това би могло да накърни неоправдано интересите на извадения наемател. Предлагаме към ал. I на чл. 52 да се добави следното ново изречение: „Когато е посочено жилище с наем по тарифата по чл. 25, решението за опразване се изпълнява, ако бъде осигурено наемането на посоченото жилище до 31. XII. 1981 г.“

Второ, текстът на предложениия нов чл. 53, с който на родните съвети се задължават до 31. XII. 1981 г. да настаняват лицата, заварени като наематели по чл. 44, не хармонира с останалите текстове на закона и другите нормативни актове.

Една част от наемателите няма да бъдат настанени по реда на глава II, а ще им бъдат предоставени жилища за закупуване. На друга част ще бъдат посочени жилища с наем, определен по тарифата по чл. 25. Следователно новият чл. 53 се явява недостатъчно точен. Той може да предизвика пасивност у някои наематели и наемодатели — наемодателите да не търсят жилище на своите наематели с наем по чл. 25, а наемателите да не се стремят към придобиване на собствено или към наемане на жилище с наем по чл. 25, макар и доходите им да позволяват това.

Трето, проверката в гр. Бургас, където има 429 наематели по чл. 44, показва, че в списъците за нуждаещите се граждани за 1979 г. са включени 45 наематели. А съгласно плана за жилищното строителство в Бургас през 1979 и 1980 г. ще бъдат построени 526 жилища за настаняване на наематели, в т. ч. 284 от фонд „Млади новобрачни семейства“. Очевидно не съществува възможност за трите години до 1981 г. да бъдат настанени всички 429 наематели по реда на глава II от закона. Ще бъде целесъобразно една част от наемателите по чл. 44 да бъдат насочени към свободния жилищен фонд от крайградските райони на общината съгласно 98-то постановление на Министерския съвет от 31. XII. 1976 г. Сега в крайградския район на Бургас има картотекирани 1830 свободни стан. Ако не бъде съответно изменена предлаганата с проекта редакция на чл. 53, този текст няма да стимулира наемателите към наемане жилища в крайградския район. Ние подкрепяме в тази връзка напълно предложението на министъра на правосъдието за прилагане на 98-то

постановление на Министерския съвет от 1976 г. Това е един сериозен резерв, който не бива да бъде пренебрегнат.

По изтъкнатите съображения предлагаме чл. 53 да се прередактира, както следва:

„Общинските народни съвети, кметствата по чл. 2, ал. 1 и ведомствата да вземат мерки за настаняване по реда на глава II или за придобиване на собствено жилище от заварените наематели по чл. 44, а също да им съдействуват за наемане на жилища с наем, определен по реда на чл. 25, в района на населеното място с оглед освобождаването на жилищата по чл. 44 да приключи до 31. XII. 1981 г.“.

Другарки и другари народни представители, уверен съм, че приемането на законопроекта за изменение и допълнение на Закона за наемните отношения отговаря на една назряла потребност и необходимост на нашето развитие по пътя на изграждането на зрялото социалистическо общество и ще допринесе за бързото решаване на жилищния проблем. Ето защо ние, народните представители от Бургаски окръг, ще гласуваме за предложения законопроект.

Председател д-р Владимир Бонев: Има думата народният представител Георги Ценов.

Георги Ценов: Уважаеми другарки и другари народни представители! С интерес и голямо внимание изслушах внесения за обсъждане от Народното събрание законопроект за изменение и допълнение на Закона за наемните отношения, предложен от министъра на правосъдието др. Светла Даскалова.

Като народен представител от Михайловградски окръг искам най-напред да изразя благодарността на комунистите, сдружените земеделци и всички трудещи се от окръга за големите грижи, които Централният комитет на Българската комунистическа партия начело с др. Тодор Живков и народното правителство неотклонно полагат за повишаване жизненото равнище на трудещите се, за утвърждаване на социалистическия начин на живот.

Последователното провеждане на априлската ленинска политика на Българската комунистическа партия, конкретизирана в Декемврийската програма и в много други партийни документи, получили реално покритие в безбройни дела, свързани с грижата за хората, е ярко доказателство, че в нашата социалистическа държава всичко, което се върши, е в името на човека — за благо на човека.

В резултат на тази политика в нашата страна са построени стотици хиляди нови жилища, с които все по-добре се задоволяват нуждите на трудещите се. Все още обаче жилищ-

ният проблем не е решен изцяло и някои граждани се налага да ползват жилища под наем.

Предложеният законопроект е ново потвърждение на тази политика, израз на изявена грижа на партията към строителя на новото социалистическо общество. Предложението, което се внася за изменение и допълнение на Закона за наемните отношения, е навременно и правилно. Правилността му се обуславя от факта, че броят на настанените граждани в жилища съгласно чл. 44 от отменения Закон за наемните отношения не е голям и е целесъобразно жилищният въпрос на тези граждани да се реши както в техен интерес, така и в интерес на гражданите в жилищата, в които те са настанени като наематели.

По предварителни проучвания, направени в нашия окръг, законопроектът ще намери приложение за незначителен брой семейства. Жилищният въпрос на тези граждани ще се уреди в предвидения в законопроекта срок съобразно изискванията на Наредбата за разпределение и продажба на жилища и 14-то постановление на Министерския съвет от 28. III. 1979 г. в духа на настоящия законопроект.

Правилно е предложението в чл. 51 от законопроекта да се заплаща наем от наемателите, определен по реда на чл. 25. Счита се обаче, че следва да се направи допълнение към същия член и по отношение на наемодателите.

Какво имам предвид? — Край окръжните градове, а също така и около по-големите центрове се направиха немалко сгради, които в повечето случаи представляват годен жилищен фонд, и в тях се настаниха немалко граждани на постоянно местожителство. Това се отнася за по-възрастните хора, които не живеят в градовете, а обитават направените околградски сгради. Трябва да се има предвид, че това не са места, определени за вилна зона, а в повечето случаи са имоти за лично ползване, лозя и т. н.

Жилищните помещения, които са ползувани преди това от тези граждани, се освобождават от собствениците им, които в повечето случаи са техни синове и дъщери, и се отдават под наем на други граждани, и то по цени, надвишаващи определените по чл. 25 от Закона за наемните отношения.

Счита се, че ще бъде правилно да се предоставят права на общинските народни съвети след задълбочена проверка и ако се докаже, че освободените жилищни помещения не са необходими на техните собственици, да настаняват в тях наематели по реда на чл. 10 от Закона за наемните отношения. Решаването на този въпрос ще внесе социална справедливост и ще допринесе за премахване възможността за нарушаване на закона и за получаване на нетрудови доходи от някои граждани.

Поставям този въпрос, тъй като от направените проверки в окръга се установява, че това не са единични случаи на даване под наем на жилища, и то на доста високи цени.

Целесъобразно е да се обсъди и въпросът за по-действени мерки относно съблюдаване на Закона за наемните отношения и по-точно спазване на нормите по чл. 25. Въпреки изричните разпоредби на изменението на чл. 40 от този закон и предвидените санкции в чл. 40а допускат се нарушения, при които наемодателите отдават под наем жилищни помещения по цени, далеч по-високи от предвидените в чл. 25.

Правилно би било наред с предвидените санкции в закона да се даде право на общинските народни съвети при констатиранни нарушения в наемните отношения и получаване на по-високи наеми от предвидените в чл. 25 да настаняват в такива помещения нуждаещи се граждани и определят наемна цена при условията на чл. 10 от закона. Една такава санкция ще допринесе за предотвратяване получаването на двойно и тройно по-големи наеми от наемодателите.

Предвидените санкции в посочените по-горе членове на закона, колкото и да са строги, не дадоха необходимите резултати, тъй като наемателите в повечето случаи не съобщават, че плащат по-големи наеми, по понятни причини. Предлагащата санкция ще допринесе за спазване на закона и за гарантиране правата на наемателите. Такива нарушения на закона се правят и при отдаването под наем на жилища, прехвърлени на малолетни съгласно чл. 2 от Закона за собствеността на гражданите.

Ето защо считам, че ще бъде правилно такава санкция да се прилага и спрямо нарушителите при отдаването под наем на жилищата, прехвърлени на малолетни деца.

Правилно в т. 2 на § 11 на законопроекта се предвижда да се плаща наем по чл. 25, когато наемателят притежава лека кола, а също така и в случаите, посочени в точки 1 и 3. Правилно би било обаче тази разпоредба да се прилага и спрямо настанените наематели в държавни и ведомствени жилища. Социално несправедливо е граждани, които притежават лека кола или вила в крайградските места, да бъдат настанявани в държавни и ведомствени жилища и да плащат наем по чл. 10 от закона. Това не стимулира гражданите за решаване на жилищния си въпрос. Такива граждани, а те не са малко, следва да плащат наем за наетите държавни и ведомствени жилища на по-висока тарифа.

Внесеният законопроект за изменение и допълнение на Закона за наемните отношения и направените предложения за неговото допълване безспорно ще внесе яснота при прилагането му и ще отстрани допусканите досега слабости

и нарушения както от страна на наемателите, така и от страна на наемодателите.

С предложените изменения и допълнения ще се осигури максимално отстраняване на нарушенията от страна на гражданите при прилагането му и ще се даде още по-голяма възможност и оперативност на окръжните и общинските народни съвети да провеждат необходимия контрол, своевременно да реагират на допусканите нарушения и да вземат необходимите мерки за отстраняването им.

Изразявайки съгласие с предложението законопроект за изменение и допълнение на Закона за наемните отношения, заявявам, че ще гласувам за приемането му от Народното събрание.

Председател д-р Владимир Бонев: Има думата народният представител Ангел Кедиков.

Ангел Кедиков: Уважаеми другарки и другари народни представители! Предложението да се измени и допълни Законът за наемните отношения считам за навременно, целесъобразно и обосновано.

Десетгодишният срок по чл. 44, ал. 1 от закона за освобождаване на наетите жилища, собственост на граждани, от наематели, настанени по административен ред, изтича на 11 юли т. г. и това естествено създава смущение и чувство на несигурност у наемателите. От своя страна и наемодателите на тези жилища изпитват определени опасения и съмнения относно реалността на предвидените в закона мерки за освобождаване на жилищата им. Предлаганият законопроект по категоричен и социално оправдан начин слага край на тази несигурност и потвърждава реалните ни възможности да решим този проблем, макар и в малко по-дълъг от първоначално предвидения срок, именно до края на 1981 г. Същевременно законопроектът внася и други напълно обосновани и целесъобразни изменения и допълнения, някои от които много съществени. Затова аз приемам по принцип внесения законопроект и ще гласувам за него.

Преди всичко искам да изразя нашата увереност, че в предвидения в законопроекта срок ще направим всичко възможно да се справим с един тежък проблем, оставен ни в наследство от буржоазните режими и от трудните следреволюционни години. Нашата увереност се гради на широко разгърнатото през настоящата петилетка жилищно строителство и на още по-мощните изменения за следващата петилетка. Това наистина дава възможност до края на 1981 г. да се предоставят под наем или за закупуване жилища на

наемателите, настанени по административен ред и все още заемащи жилища, собственост на граждани.

• Конкретно по законопроекта желая, на първо място, да изразя пълно одобрение на предложението в жилищата и вилите на български и чужди граждани, живеещи постоянно в чужбина, народните съвети да настаняват наематели при наем, определен по тарифата за държавните жилища. Опитът от изминалите 10 години показва, че ние всъщност допуснахме грешка с освобождаването на тези жилища от режима за настаняване. Социално и политически неоправдано е собствениците на такива жилища да получават наем в размер 4 до 10 пъти по-висок от наема за държавните жилища. При това се създаде възможност недобросъвестни пълномощници на чужди граждани да спекулират с жилищните нужди на гражданите и да укриват и присвояват част от наемите. С предлаганото изменение на закона тези неблагоприятни последици ще се прекратят напълно, а наред с това ще се създаде и един допълнителен, макар и ограничен, жилищен фонд на народните съвети. Необходимо е обаче да се обсъдят и реалните възможности на народните съвети да извършват настаняване в тези жилища. Понастоящем те се заемат от наематели на свободно договаряне и настаняването на нуждаещи се граждани е практически невъзможно, докато не бъдат освободени.

В законопроекта или впоследствие в правилника за прилагане на закона следва да се регламентира редът, по който ще се освобождават жилищата. Естествено някои от заварените наематели ще следва да продължат да наемат жилищата, но вече въз основа на административно настаняване и при ниско нормиран наем. Тази привилегия ще трябва да се признае само на наематели с остро изразена жилищна нужда и които сравнително отдавна наемат такива жилища, за да се избегне възможността пълномощниците на чуждите граждани да настанят сега наематели и фактически да осуетят настаняването на нуждаещи се граждани от народните съвети.

За да се избегне укриването на такива жилища, считам за целесъобразно да се допълни чл. 11 от закона с нова алинея, която да задължи пълномощниците на чуждите и българските граждани, които живеят постоянно в чужбина, да обявят пред народните съвети свободните жилища, стопанисвани от тях, под заплахата на предвидената в чл. 41 от закона административна санкция.

Считам за социално оправдани и целесъобразни и подкрепям напълно измененията и допълненията на закона, предложени в § 3 и 4 от законопроекта — да се заплаща наем по ниската тарифа от бившия собственик, който обитава жилище, възложено по делба на другия собственик, както и от лица, които обитават жилище като негови подобрители, а та-

ка също въобще да не заплащат наем лица, на които собственикът дължи издръжка. Тези случаи в досегашната практика създаваха сериозни затруднения за много граждани, а и за самите народни съвети.

Специално внимание считам, че следва да отделим на предложения със законопроекта нов чл. 51. По начало съображенията, изложени в мотивите към законопроекта в подкрепа на предложението, са основателни и справедливи. За да бъдем последователни докрай обаче, уместно е да обсъдим дали в чл. 51, ал. 1, т. 2 не следва да се предвиди като предпоставка за заплащане висок размер на наема не само притежаването на лека кола, но и на други значителни имуществва или парични средства. Защото очевидно всеки от посочената категория наематели ще е в състояние незабавно да прехвърли притежаваната кола, като в много случаи прехвърлянето ще бъде фиктивно, и по този начин ще избегне заплащането на наем във висок размер. Ако се възприеме това предложение, получените от продажбата на колата средства ще обосноват плащането на същия размер наем.

Но аз считам, че това предложение следва да бъде обсъдено и от една друга страна. Както се посочва в мотивите към законопроекта, главната част от заварените наематели е съсредоточена в 12 от най-големите градове на страната. Но точно в тези градове ниският размер на наема е 19 стотинки, а високият размер — 1,60 или 2 лв. на кв. метър. Следователно наемател на жилище, който сега заплаща примерно 10 лв. месечно наем, след 11 юли т. г. ще заплаща 80 или 100 лв. месечно в предвидените по чл. 51 случаи. Някои от тези наематели ще бъдат подпомагани социално от народните съвети. Нелогично и неоправдано е обаче да бъдат социално подпомагани собствениците на леки коли или наематели, чиито доходи са над определен размер. И все пак увеличаването на наема повече от 8 или 10 пъти очевидно не ще бъде в материалните възможности за голяма част от тези категории граждани. Затова считам за справедливо и социално оправдано увеличаването на размера на наема да стане на етапи — например до 31. XII. 1981 г. да се заплаща половината от високия размер на наема, а след тази дата — пълният размер. По този начин тежестта фактически ще се разпредели между наемателите и наемодателите, а народните съвети предвид разпоредбите на новия чл. 53, ал. 3 ще изразходват значително по-малко средства.

Другарки и другари народни представители! В заключение желая отново да потвърдя становището, че законопроектът се предлага в един напълно подходящ момент като реална основа за приемането на закон, отговарящ изцяло на етапа на нашето развитие и на нуждите и интересите на голяма част от нашите граждани.

Председател д-р Владимир Бонев: Желает ли друг народен представител да вземе отношение към законопроекта или да направи предложение? — Няма желаещи.

Пристъпваме към гласуване.

Моля народните представители, които приемат по принцип законопроекта, да гласуват. Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма. Законопроектът се приема единодушно.

Преди да бъде поставен на второ гласуване, законопроектът с направените предложения ще бъде предоставен на Законодателната комисия за допълнително разглеждане.

Преминаваме към разглеждане на следващата точка от дневния ред:

Законопроект за изменения на закони и укази, отнасящи се до дейността на народните съвети.

Вносителят на законопроекта ни уведоми, че няма да прави доклад поради приложените мотиви.

(Мотивите и текстът на законопроекта — приложение № 5, I)

Има думата докладчикът на Законодателната комисия народният представител проф. Иван Ненов.

Иван Ненов: Другарки и другари народни представители! Законодателната комисия на заседанието си на 18 април 1979 г. разгледа законопроекта за изменение на закони и укази, отнасящи се до дейността на народните съвети, и споделя съображенията на Министерския съвет, който внася този законопроект.

Действително народните съвети като органи на държавната власт и народното самоуправление в общините и окръжите имат особено широки правомощия. Тези правомощия са очертани в Конституцията, както и в специалния Закон за народните съвети с неговите последни изменения от декември миналата година. Но тъкмо това многообразие на правомощия, права и задължения в същност ни поставя в положение, при което в редица други закони и укази с отделни разпоредби са предоставени различни специални права и правомощия. Както виждате, в законопроекта се посочват 30 закона и указа.

Сега след същественият изменения и усъвършенствувания в системата на народните съвети при създаването на общинските народни съвети от нов тип, които оформят административно селищните системи, се поставя отново въпросът за съотношението между компетенциите на окръжните народни съ-

вети, на новите общински народни съвети и правомощията на кметствата.

Министерският съвет внесе проекта за изменение на закони и укази, отнасящи се до дейността на народните съвети, с оглед разпределянето на тези функции по начин, който ще съдействува да се повиши демократизмът в управлението и се улесни обслужването на населението.

С оглед на това Законодателната комисия счита, че внесеният проект, който засяга, както виждате, цяла серия от важни закони и укази, следва да бъде приет. Но именно защото материята е твърде сложна, се оказа, че са необходими и някои допълнения, от една страна, а, от друга, редакционни и технически поправки. Допълненията и редакционните и техническите поправки се съдържат в текста, който ви е предварително раздаден като предложение на Законодателната комисия.

При това положение Законодателната комисия предлага на народните представители да гласуват законопроекта за изменение на закони и укази, отнасящи се до дейността на народните съвети, както е внесен от правителството, с измененията и допълненията, предложени от комисията.

(Текстът на предложенията на комисията — приложение № 5, II)

Председател д-р Владимир Бонев: По законопроекта няма записани оратори. Желает ли някой да вземе думата? — Няма желаещи.

Пристъпваме към първо гласуване.

Моля народните представители, които приемат по принцип предложения законопроект, да вдигнат ръка. Против? — Няма. Въздържали се? — Няма. Законопроектът се приема на първо гласуване.

Преминаваме към разглеждане на следващата точка от дневния ред:

Законопроект за закриване на Министерството на земеделието и хранителната промишленост и за даване ранг на министерство на Националния аграрно-промишлен съюз.

Вносителят на законопроекта ни уведоми, че поради приложените мотиви няма да прави доклад по проекта.

(Мотивите и текстът на законопроекта — приложение № 6, I)

Има думата докладчикът на Законодателната комисия народният представител Марко Димитров.

Марко Димитров: Другарки и другари народни представители! Законодателната комисия и ръководството на Комисията по общественоеикономическото развитие разгледаха законопроекта за закриване Министерството на земеделието и хранителната промишленост и за даване ранг на министерство на Националния аграрно-промишлен съюз и предлагат на Народното събрание да гласува и приеме законопроекта така, както е предложен от Министерския съвет на Народна република България, без изменение.

(Предложенията на комисията — приложение № 6, II)

Председател д-р Владимир Бонев: По законопроекта няма записани за изказване народни представители. Желаете ли някой да вземе думата? — Няма желаещи.

Пристъпваме към гласуване.

Моля народните представители, които са съгласни по принцип с предложениия законопроект, да гласуват. Против? — Няма. Въздържали се? — Няма. Законопроектът се приема на първо гласуване.

Другарки и другари народни представители, с това приключва днешното заседание на Народното събрание.

Утре, 27 април, в 16 часа Народното събрание ще продължи своята работа.

Ръководството на Народното събрание предлага заседанието утре да бъде закрито. Има ли друго предложение? — Няма.

Съгласно чл. 82 от Конституцията предложението на ръководството следва да бъде гласувано от народните представители.

Моля народните представители, които са съгласни с предложението утрешното заседание да бъде закрито, да вдигнат ръка. Против? — Няма. Въздържали се? — Няма. Предложението се приема единодушно.

Искам да направя следното съобщение. Веднага след закриване на заседанието ще се проведе заседание на Законодателната комисия в западната зала на първия етаж, за да се обсъдят и се вземе отношение към направените предложения при първото гласуване на законопроектите. На заседанието на Законодателната комисия следва да участвуват и ръководствата на комисията по общественоеикономическото развитие, по социалната политика и по охрана на природната среда.

Закривам заседанието.

(Закрито в 17 ч. и 15 м.)

Председател: д-р Вл. Бонев